

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Novosada a soudců JUDr. Pavla Slavička a Mgr. Karolíny Šorbanové ve věci

žalobkyně: **Věra M.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem Mgr. Janem Poláčkem
sídlem Hradešínská 2362/29, 101 00 Praha 10

proti
žalované: **VLTAVA LABE MEDIA a. s.**, IČO: 01440578
sídlem U Trezorky 921/2, 158 00 Praha 5
zastoupená advokátkou JUDr. Janou Fráňovou
sídlem Jakubská 14, 110 00 Praha 1

o ochranu osobnosti

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 13. října 2020, č. j. 28 C 173/2017-688,

takto:

- I. Odvolání žalobkyně proti výroku II rozsudku soudu prvního stupně se odmítá.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku III a IV zrušuje a v tomto rozsahu se věc vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá ochrany osobnosti, do níž měla neoprávněně zasáhnout žalovaná sériovým zpravodajstvím o průběhu trestního stíhání žalobkyně, při němž nerespektovala presumpci nevinu žalobkyně a její důstojnost. Jde o trestní stíhání žalobkyně v souvislosti s úmrtími několika osob v nemocnici v xxx, přičemž žalobkyně byla v soudním řízení obžaloby v celém rozsahu zproštěna. V žalobě a v dalších podáních žalobkyně nyní zevrubně popisuje, v jakém rozsahu, jakými sděleními a výrazy a v jaké intenzitě žalovaná do osobnosti žalobkyně neoprávněně zasáhla, a požaduje poskytnutí peněžité satisfakce (žalobou celkem částku 2 700 000 Kč s příslušenstvím; předmětem odvolacího řízení je částka 2 500 000 Kč s příslušenstvím).
2. Žalovaná v průběhu řízení před soudem prvního stupně uhradila žalobkyni na zadostiučinění částku 100 000 Kč, neboť uznala, že při informování o trestní kauze žalobkyně došlo v některých člancích k užití nepřiměřeně expresivních označení žalobkyně, přičemž se za tyto obraty již před podáním žaloby žalobkyni omluvila. Ovšem celkovou, částku, kterou žalobkyně požaduje, považuje za zcela nepřiměřenou a vymykající se soudní praxi. Ve svých vyjádřeních k věci oponuje žalobním tvrzením a argumentům, například namítá, že respektovala presumpci nevinu žalobkyně, že informovala ve stejném rozsahu také o zproštění obžaloby, že žalobkyni poškodila již sama skutečnost, že bylo vůči ní vedeno trestní řízení, za což ovšem nenese žalovaná odpovědnost.
3. V záhlaví uvedeným rozsudkem (napadený rozsudek) soud prvního stupně zastavil řízení ohledně částky 100 000 Kč (výrok I), uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 100 000 Kč a příslušenství k částce 200 000 Kč (výrok II), zamítl žalobu v rozsahu částky 2 500 000 Kč s příslušenstvím (výrok III) a rozhodl o nákladech řízení (výrok IV).

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

4. Takto rozhodl soud prvního stupně na základě skutkových zjištění a právní argumentace, které jsou uvedeny v písemném odůvodnění napadeného rozsudku a které není třeba v zájmu stručnosti opakovat.
5. Rozsudek soudu prvního stupně napadla v rozsahu výroku II, III a IV žalobkyně včasným a přípustným odvoláním.
6. Žalobkyně obsáhle namítá a vysvětluje, že soud prvního stupně adekvátně nezohlednil rozsah, intenzitu, způsob provedení, četnost, opakování a závažnost protiprávního jednání žalované, ani další přitěžující okolnosti na straně žalované tvrzené žalobkyní. V podrobnostech odkazuje odvolací soud na obsah odvolání.
7. Žalovaná se k odvolání nevyjádřila.
8. Odvolací soud nejprve konstatuje, že žalobkyně se odvolala také proti té části rozsudku soudu prvního stupně, v níž bylo její žalobě vyhověno (výslovně napadla také výrok II rozsudku). V tomto rozsahu ovšem není žalobkyně k odvolání subjektivně oprávněná, a proto bylo odvolacím soudem v tomto rozsahu odvolání odmítnuto dle ust. § 218 písm. b) o. s. ř.
9. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání rozsudek soudu prvního stupně v rozsahu výroku III potažmo IV včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a a § 214 odst. 2 písm. d/ o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.
10. Ve věci informování veřejnosti ze strany odlišných zpravodajských subjektů o trestní věci žalobkyně odvolací soud již opakovaně rozhodl. V rozsudku ze dne 24. 10. 2019, č. j. 22 Co 94/2019 - 411, vydaném ve věci žalobkyně proti vydavatelství Czech News Center, a. s., shledal následující:

V prvé řadě je třeba konstatovat, že předmětem řízení není odškodnění celé újmy, která žalobkyni vznikla trestním stíháním a zpravodajstvím o něm, avšak jen v rozsahu té újmy, která žalobkyni vznikla excesy ve zpravodajství žalované. Totiž za újmu vzniklou žalobkyni samotným trestním stíháním samozřejmě neodpovídá žalovaná, avšak stát, a za újmu způsobenou obecně běžným zpravodajstvím o trestním stíhání (tedy vůbec za rozšiřování informace o tom, že žalobkyně je trestně stíhána, co je jí kladeno za vinu a jak se trestní věc vyvíjí) rovněž neodpovídá žalovaná (neboť regulérní zpravodajství o trestním stíhání je povoleno, tedy oprávněné), avšak také jen stát. Je třeba si při úvaze o výši peněžitého zadostiučinění uvědomit a následně též vyjádřit, že žalovaná odpovídá v dané věci vedle státu a že v zásadní (a jistě převyšující míře) byla žalobkyni újma způsobena již jen samotným trestním stíháním a širokým zpravodajstvím (regulérním) zdaleka nejen žalované o něm. Přitom ani samotná velká šíře regulérního zpravodajství není přičitatelná zpravodajskému subjektu, avšak státu, neboť odpovídá tomu, z jak závažných skutků se stát rozhodl žalobkyni stíhat. Odvolací soud tedy jasně vyjadřuje, že v této věci rozhoduje o odškodnění jen za újmu, která žalobkyni vznikla toliko excesivním jednáním žalované v rámci jejího zpravodajství o trestní věci žalobkyně, tedy výhradně za opakované porušení zásady presumpce neviny včetně s tím souvisejících nepřipustných zkratek a označení v neprospěch žalobkyně.

Dále pak odvolací soud uznává jako významné též to specifikum dané věci, že o žalobkyni stejným či obdobným způsobem jako žalovaná informovala i řada dalších subjektů ve svých člancích, v rámci svého vysílání a podobně. Vzhledem k závažnosti trestní věci žalobkyně referovala o ní prakticky všechna významná média v zemi, a to velmi široce. Rovněž pak mnohá tato média stejně jako žalovaná nerespektovala presumpci neviny žalobkyně, jak bude ještě dále předestřeno. Za této situace je ovšem třeba uznat, že žalobkyni nevznikala oddělená újma vždy na základě samostatného jednání jednotlivých subjektů spočívajícího v porušování presumpce neviny. Ve skutečnosti to bylo tak, že v mediálním prostředí České republiky, kde se jednotlivá zpravodajství překrývají, kde většina veřejnosti čerpá informace z více zdrojů a od více zpravodajských subjektů (což je podstatné), došlo při celkovém zpravodajství o trestní věci žalobkyně k masivnímu protiprávnímu jednání spočívajícímu v porušení zásady presumpce neviny žalobkyně, z čehož resultoval vznik újmy na přirozených právech žalobkyně. Na vzniku této jednotné újmy (spočívající ve vytvoření předsudku u veřejnosti, vytvoření podvědomého vnímání žalobkyně jako vražedkyně ze zavržených důvodů, poničení pověsti a soukromí žalobkyně) se pak každý ze zpravodajských subjektů podílel určitou měrou, kterou je třeba zohlednit při stanovení výše peněžitého zadostiučinění. Tato míra,

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

ķterou se ťkŭdci na vznikl  jednotn  ŭjm  podílejí, ovšem nebude jedin m hlediskem pŕi stanovení individuální satisfakce, neboť se zohledňují též další v znamn  okolnosti včetně napŕ. míry zavin n  konkrétního ťkŭdce, následného chování konkrétního ťkŭdce, napln n  preventivn  sank n  funkce u kaŕd ho ťkŭdce a podobn . Rovněž preventivn  – sank n  sloŕka zadosťučnění je zohledňována a naplňována v  ci kaŕd mu ze ťkŭdcŭ individu ln . Proto pak bude též moŕn , aby u subjektŭ, kter  se na vznikl  ŭjm  podílely stejnou nebo srovnatelnou m rou, bylo stanoveno pen ŕzn  zadosťučnění v odliťn  v ťi, a to pŕ v  s ohledem na rozdíln  okolnosti na straně těchto subjektŭ – ťkŭdcŭ.

Odvola  soud tedy pŕistoupil ke stanoven  v ťe pen ŕzn ho zadosťučnění pro ŕalobkyni od ŕalovan  pŕi zv ŕen  vťech významných okolností, kter  doposud vyj dŕil. Odvolací soud doplnil dokazování o pŕehled zpŕ v k trestn  věci ŕalobkyn , které byly po dobu jejího stíhání zveřejněny (důkaz pŕedloŕila ŕalovan ), a o medi ln  analýzy, kter  ŕalobkyn  obstarala v dalťích ŕ zen ch, v nichŕ se domáhá satisfakce v  ci jin m zpravodajsk m subjektům. Tedy si odvolací soud učinil pŕehled, v jakém zhruba rozsahu se na excesivním zpravodajstv i o ŕalobkyni podílela ŕalovan , a naopak v jakém rozsahu se na excesivním zpravodajstv i podílely ostatn  subjekty, a to jak ty, které jsou ŕalobkyni ŕalov ny v jiných ŕ zen ch, tak i ty, po nichŕ se ŕalobkyn  satisfakce nedomáhá (coŕ je jist  její pŕ vo, avťak není d vodn  si myslet, ŕe celou její ŭjmu odčiní jen ti, kter  si sama vybere, byt' ji zpŭsobili i jin ). Takto odvolací soud zjiťtil z mediálních analýz, ŕe sama ŕalobkyn  vyt k  poruťen i presumpce neviny a pouŕz v n i excesivních v raznŭ a spojení ve srovnateln m počtu pŕ padŭ ( lankŭ či report ŕŭ) jako u ŕalovan  dále také subjektům Mafra, a. s., Vltava Labe Media, a. s., a TV Nova, s. r. o. V menťm rozsahu pak dále subjektům Economia, a. s., MEDIA BOHEMLA, a. s., a FTV Prima, s. r. o. Z pŕehledu zpŕ v o trestn  věci ŕalobkyn  pak odvolací soud zjiťtil, ŕe vedle ŕalovan  ťiroce o trestn  věci referovala dalť média v zemi, pŕi emŕ mnoh  z nich se dopustila obdobných excesŭ jako ŕalovan  (včetně těch, kter  nyní nejsou v okruhu ŕalov n ch). Skutečností ovšem zůstává, ŕe ŕalovan  se svými tituly se ve výsledku podílela na celkov m excesivním zpravodajstv i o ŕalobkyni včetně pouŕz v n i nepŕ pustn  zkratky xxx velmi v znamn .

Ve světle vťeho uvedeného a pŕi zv ŕen  veťker ch skutkových okolností zjiťt n ch jak soudem pŕvn ho stupně, tak v pŕub hu odvolacího ŕ zen  (jak byla nyní pŕedestřena), odvolací soud uzavírá, ŕe pŕim řen m pen ŕzn m zadosťu n n m ve vztahu mezi ŕalobkyni a ŕalovanou je  stka 900 000 Kč (spolu s pŕisluťn m ŭrokem z prodl n ). V této  stce je odvolacím soudem zohledněn mimo jiné kromoby ejn  rozsah (počet ŭtokŭ) poruťen i presumpce neviny ze strany ŕalovan  a neod initeln  dopady do osobnostn  sféry ŕalobkyn  spo iv jící též v tom, ŕe také díky masivnímu excesivnímu zpravodajstv i ŕalovan  se ŕalobkyn  dostala do podv dom i veřejnosti jako xxx, jako n kolikan sobn  vraŕedkyn  bezbranných pacientŭ. Odvolací soud bere v potaz absenci jak koli sebereflexe ŕalovan , s  mŕ souvisí nutnost pŭsobit v ťi stanoveného zadosťučnění t ž preventivn  sankčním aspektem zadosťučnění. Pŕi ŭvaze o v ťi zadosťučnění pak odvolací soud zohlednil (okrajov ) ovšem i tu skutečnost, ŕe byt' obrana ŕalovan  v ŕ zen  nasvědčuje nedostatku skute n  sebereflexe a ŭv dom n i si z v ŕnosti jejího protipŕavn ho jednání, pŕesto ŕalovan  v reakci na pŕed alobn  výzvu nabídla ŕalobkyni omluvu formou omluvného dopisu (a podm n n  i pen ŕzn  satisfakci ve v ťi 250 000 Kč), jak je z obsahu spisu zŕejm . Tedy ŕalovan  uznala, ŕe n kter  formulace ve vztahu k ŕalobkyni nebyly voleny ťt stn  a „mobou se jevit“ jako poruťen i zásady presumpce neviny. ŕalobkyn  ovšem o tuto omluvu zájem nejevila,  mŕ se sama o  st satisfakce pŕipravila. Uv ŕ i - li odvolací soud, ŕe se na odčinění ŭjmy podílejí podle pŕ va (n kter  ve srovnateln m rozsahu, n kter  v menťm rozsahu) dalť subjekty, které pŕi zpravodajstv i také poruťily presumpci neviny, pak by se ŕalobkyni mohlo (pokud sv  pŕ va v  ci vťem ťkŭdc m r dn  uplatn i či jíž uplatnila, coŕ ovšem z leŕ  zcela na n ) dostat celkového odťkodn n  za ŭjmu zpŭsobenou výhradně excesivním zpravodajstvím o její trestn  věci ve v ťi několika milionŭ korun, coŕ pokládá odvolací soud i vzhledem k dosavadní soudní pŕaxi za pln  pŕim řen  a sluťn . Jak jíž bylo vysvětleno, za ŭjmy zpŭsoben  samotn m trestním stíháním a ťirok m (regul rn m) informováním o n m poskytuje odťkodn n  stát.

11. Ve smyslu pŕedestř n ch tezí je tŕeba posoudit t ž nyní projednávanou věc. Odvolací soud ovšem (na rozdíl od věci u něj veden  pod sp. zn. 22 Co 94/2019) není sto v projedn van  věci pŕezkoumat rozsudek soudu pŕvn ho stupně a učinit ŭvahu o jeho správnosti, neboť napaden  rozsudek neobsahuje dostate n  závěr o skutkov m stavu; soud pŕv ho stupně nepŕedestřel

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina H jkov 

základní relevantní a konkrétní skutková zjištění, dle nichž by bylo možno učinit adekvátní právní posouzení věci.

12. V bodě 51 odůvodnění napadeného rozsudku se uvádí, že při úvaze o výši zadostiučinění bylo dále přihlédnuto „zejména k četnosti a míře expresivity použitých výrazů.“. Ovšem z odůvodnění napadeného rozsudku nijak neplyne, jaká tedy byla konkrétní četnost použitých výrazů, o jaké konkrétní výrazy jde, v kolika článcích byly jaké konkrétní výrazy použity, jaká mohla být četnost těchto článků (i s ohledem na regionálnost zpravodajství žalované) a zda a jakým způsobem je zpravodajství žalované srovnatelné se zpravodajstvím ostatních subjektů, které se tehdy trestní kauzou žalobkyně zabývaly. V bodě 14 odůvodnění napadeného rozsudku je uvedeno, že žalovaná je vydavatel působící na českém mediálním trhu, že mimo jiné vydává 70 tištěných regionálních Deníků s obecným i regionálním zpravodajstvím, jaká byla v roce 2016 dlouhodobá četnost deníků a denní četnost a kolik bylo u on-line zpravodajství v roce 2016 milionů zobrazených stran. Přesto se pak napadený rozsudek bez dalšího vztahuje k období od 22. 8. 2014 do 20. 6. 2015, tedy nikoli k roku 2016. V bodě 15 napadeného rozsudku se hovoří o „řadě“ článků v uvedeném období, ovšem žádné konkrétní počty (ani řádově) nejsou z napadeného rozsudku zřejmé. Články se podle soudu prvního stupně „objevovaly“ zpravidla ve více regionálních mutacích, ovšem není zřejmé, v kolika mutacích respektive jaká mohla být četnost těchto mutací, v nichž pro nás relevantní články týkající se žalobkyně byly zveřejněny. To, jaké konkrétní excesivní výrazy a jak často (v jakém rozsahu) přímo žalovaná na adresu žalobkyně zveřejňovala, z napadeného rozsudku též nelze shledat.
13. Úvaha soudu prvního stupně o výši peněžního zadostiučinění je nepřezkoumatelná, neboť z napadeného rozsudku není zřejmé, na jakých konkrétních skutkových zjištěních je založena. Obecný nekonkrétní poukaz na četnost a míru expresivity je zcela nedostatečný a ve smyslu bodu 10 shora je též vadná absence alespoň základního srovnání s okolnostmi provázejícími informování o kauze žalobkyně ze strany dalších zpravodajských subjektů.
14. Ve světle všeho uvedeného odvolací soud pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů zrušil postupem dle ust. § 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř. rozsudek soudu prvního stupně v odvolání oprávněně napadeném rozsahu (výrok III a IV) a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení v souladu s ust. § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř.
15. O nákladech celého řízení rozhodne soud prvního stupně v konečném rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Praha 4. března 2021

JUDr. Tomáš Novosad v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková